

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OP.0500.42.2026.AK
4538151.18848502.15186013
Warszawa, 23-09-2026

Dotyczy: odpowiedź na interpelację Posła Bronisława Foltyna w sprawie pobierania kaucji od napojów sprzedawanych w sklepach wolnoctwowych "Duty Free", K10INT19408

Pan
Włodzimierz Czarzasty,
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przekazane pytania przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

- 1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska dostrzega problem prawny i praktyczny związany z pobieraniem kaucji od opakowań po napojach sprzedawanych w sklepach wolnoctwowych na lotniskach, których nabywcy opuszczają terytorium Polski i nie mają realnej możliwości zwrotu opakowania w krajowym systemie kaucyjnym?***

Przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 619) wskazują, że kaucja jest określoną kwotą pieniężną pobieraną w momencie sprzedaży produktu w opakowaniu na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, będącego napojem, zwracaną w momencie zwrotu odpowiednio opakowania objętego systemem kaucyjnym albo odpadu opakowaniowego powstałego z opakowania objętego systemem kaucyjnym. Wszystkie opakowania wprowadzane do obrotu w ramach systemu kaucyjnego przez przedsiębiorcę, który przystąpił do systemu kaucyjnego muszą być właściwie oznakowane, i musi być od nich odprowadzona kaucja. Wobec braku wskazanego w ustawie zwolnienia z kaucji dla produktu w opakowaniu na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, będącego napojem, gdy jest on sprzedawany pasażerom udającym się do krajów trzecich, produkt taki podlega kaucjonowaniu.

Jeżeli zatem w placówkach handlowych na lotnisku oferowane są napoje, nabywane od krajowego pośrednika, które nabyć może każdy z podróżnych niezależnie od miejsca docelowego podróży, a także np. pracownicy obsługi lotniska, biur podróży czy straży granicznej, taka jednostka handlowa zobowiązana jest do pobrania kaucji od każdego sprzedanego opakowania objętego systemem.

- 2. Czy ministerstwo analizowało skalę tego problemu oraz jego wpływ na podróżnych korzystających ze sklepów duty free?***

Ministerstwo rozpatrywało kwestię funkcjonowania systemu kaucyjnego w odniesieniu do sprzedaży napojów w sklepach zlokalizowanych na lotniskach, w tym w strefach wolnoctwowych. Weryfikacja ta koncentrowała się przede wszystkim na zapewnieniu szczelności i prawidłowego funkcjonowania systemu kaucyjnego w całym łańcuchu dystrybucji produktów objętych kaucją.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami ustawowymi kaucja pobierana jest na wszystkich etapach dystrybucji oraz przy sprzedaży użytkownikowi końcowemu, co ma umożliwić

monitorowanie przepływu środków, zapobiegać nieprawidłowościom w rozliczeniach oraz zapewnić skuteczność systemu. Zwracano uwagę na specyfikę sprzedaży prowadzonej na lotniskach. Potwierdzono, że obowiązujące przepisy nie przewidują wyłączenia z obowiązku pobierania kaucji dla napojów sprzedawanych podróżnym, w tym pasażerom udającym się do państw trzecich. W związku z czym dla zapewnienia prawidłowego przepływu kaucji jeżeli w sklepie lotniskowym oferowane są napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, sprzedawca jest zobowiązany do pobrania kaucji i jej rozliczenia zgodnie z przepisami.

Podkreślić należy, że Ministerstwo nie prowadziło odrębnych badań ilościowych dotyczących liczby podróżnych potencjalnie objętych tym rozwiązaniem ani szczegółowej oceny wpływu systemu kaucyjnego na zachowania zakupowe klientów sklepów duty free. Analizy prowadzone przy projektowaniu i wdrażaniu przepisów koncentrowały się na realizacji celów środowiskowych oraz zapewnieniu spójności i szczelności systemu kaucyjnego.

3. Czy planowane są zmiany legislacyjne lub organizacyjne, które wyłączą z obowiązku pobierania kaucji opakowania po napojach sprzedawane w sklepach wolnoctowych i przeznaczone do wywozu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej?

4. Jeżeli takie zmiany są planowane, to w jakim terminie Ministerstwo przewiduje ich przygotowanie i wejście w życie?

Nie są prowadzone prace legislacyjne zmierzające do ustanowienia szczególnego wyłączenia z obowiązku pobierania kaucji dla napojów sprzedawanych w sklepach wolnoctowych. Wprowadzanie kolejnych wyjątków od zasad ogólnych utrudniałoby stosowanie i egzekwowanie przepisów, komplikowało rozliczenia w łańcuchu dostaw oraz zwiększało ryzyko nadużyć. Z tego względu zasadne jest utrzymanie możliwie jednolitych, przejrzystych i weryfikowalnych reguł funkcjonowania systemu kaucyjnego. Jednocześnie możliwe jest podejmowanie działań organizacyjnych, w szczególności rozmów sprzedawców z operatorami systemu i zarządzającymi portami lotniczymi w sprawie zapewnienia pasażerom dostępnych punktów zwrotu opakowań.

5. Jeżeli Ministerstwo nie planuje wprowadzenia takich rozwiązań, to w jaki sposób uzasadnia pobieranie kaucji od produktów, w przypadku których konsument z góry pozbawiony jest realnej możliwości jej odzyskania?

Obowiązek pobrania kaucji jest związany z wprowadzeniem na rynek krajowy napoju w opakowaniu oznakowanym znakiem kaucji, a nie z deklarowanym przez nabywcę miejscem jego późniejszego spożycia lub wywozu. Kaucja podąża wraz z produktem przez kolejne etapy obrotu i jest zwracana po oddaniu opakowania w punkcie zbiórki. Rozwiązanie to zapewnia przejrzystość rozliczeń i ogranicza ryzyko wyłudzeń. Jednocześnie należy odróżnić sprzedaż produktu wprowadzonego na rynek krajowy od eksportu. W przypadku partii towaru rzeczywiście przeznaczonej na eksport wprowadzający nie oznakowuje opakowań znakiem kaucji i nie pobiera kaucji w łańcuchu dostaw. Jeżeli przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż na lotniskach zamierzają korzystać z tego modelu, powinni odpowiednio wcześniej uzgodnić z producentami sposób dostaw i rozliczeń oraz zapewnić spełnienie przesłanek właściwych dla eksportu. Sama sprzedaż produktu na lotnisku pasażerowi udającemu się za granicę nie przesądza jeszcze o zastosowaniu tego modelu.

6. Czy prowadzone są prace nad dostosowaniem przepisów w taki sposób, aby system kaucyjny realizował swoje cele środowiskowe, nie prowadząc jednocześnie do nieuzasadnionego obciążania osób podróżujących poza granice Polski?

W ocenie Ministerstwa przed podjęciem inicjatywy legislacyjnej, w pierwszej kolejności należy wykorzystać rozwiązania niewymagające tworzenia kolejnego wyjątku ustawowego – w szczególności rozwój infrastruktury zwrotu opakowań na lotniskach, w tym w strefach dostępnych dla pasażerów przed odlotem. Rozwiązania te mogą ograniczyć niedogodności dla podróżnych bez osłabiania przejrzystości i szczelności systemu kaucyjnego.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM